

Familjer i konflikt efter separation - hur beaktas de yngre barnens rättigheter?

- Utmaningar i projekt
Samverkansteam

Stiftelsen
Allmänna Barnhuset

Vilka är vi?

Angelica Wågby, Familjerättsbyrån Malmö, samordnare i kommunen för Samverkansteam och gör vårdnads-, boende- och umgängesutredningar

Marianne Gabrielsson, Stiftelsen Allmänna Barnhuset, projektledare Samverkansteam

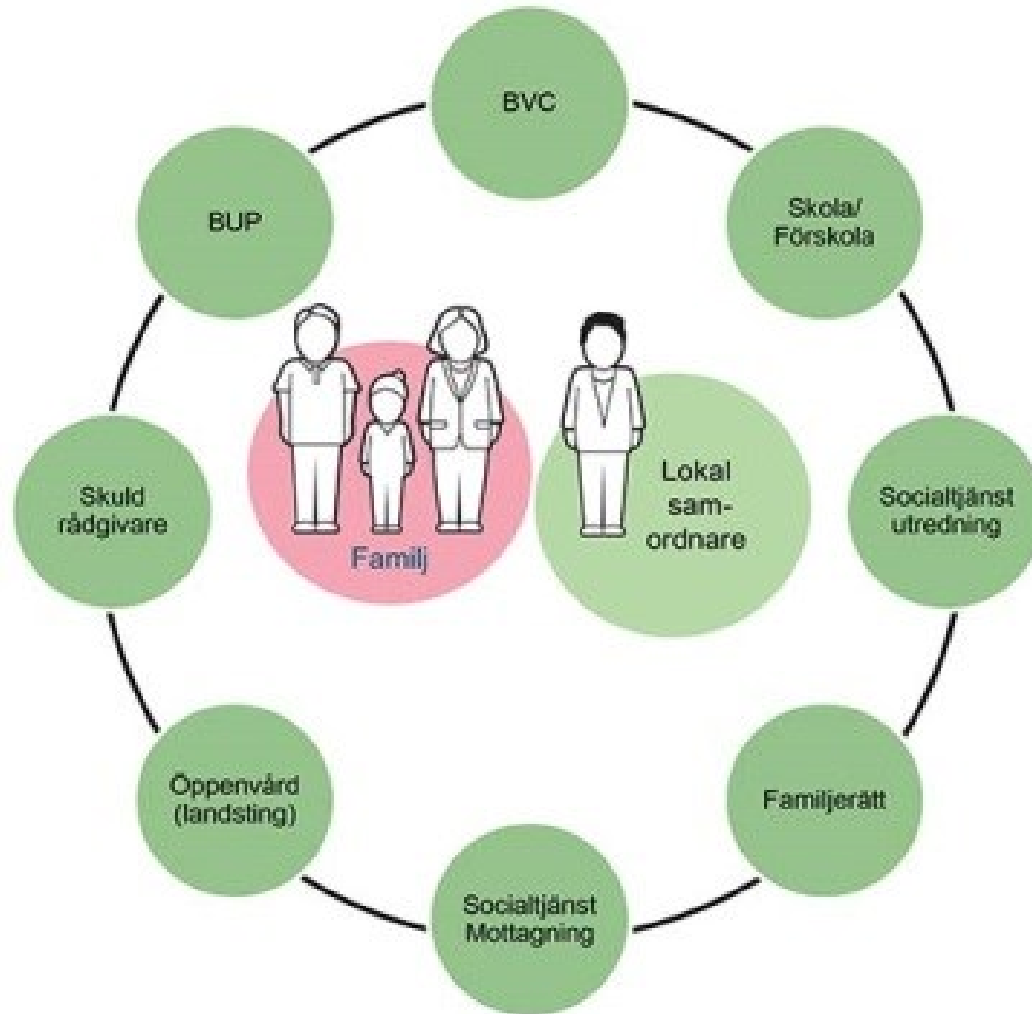
Innehåll

- Samverkansteam
- Barnkonventionens artikel 12 och de yngre barnens delaktighet
- Utmaningar som Malmö jobbar med
- Möjliga vägar framåt

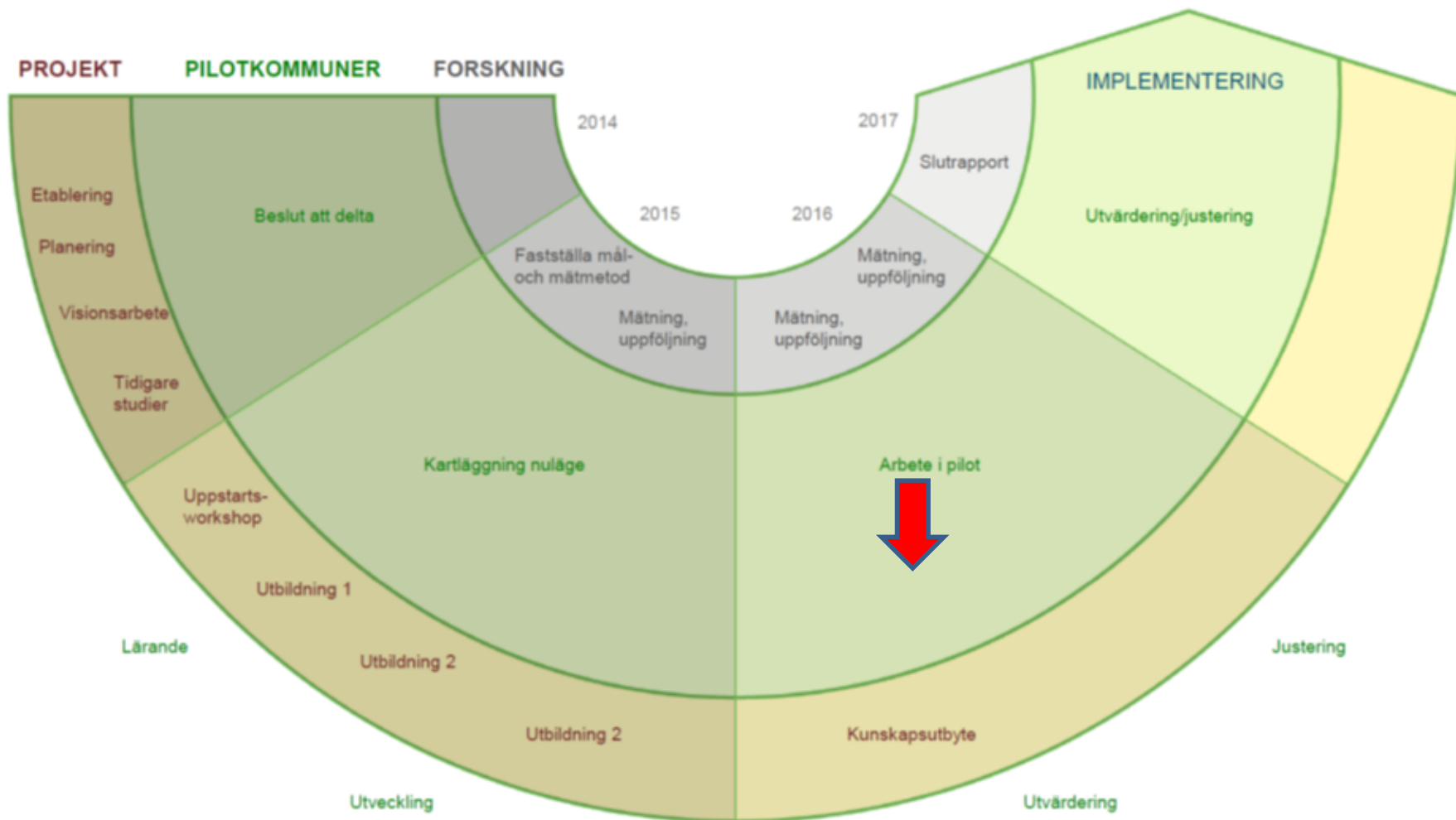
Stiftelsen Allmänna Barnhuset samordnar ett utvecklingsarbete

- Barns rättigheter i vårdnadstvister
- Parallella utredningar
- Parallella kriser
- Samarbetssamtal eller tingsrätten
- SoU 2011:51 Fortsatt föräldrar
- Separationsteam -> **Samverkansteam**

Samverkansteam

Malmö, Helsingborg, Västerås,
Nacka och Norrköping

Projektet pågår fram till 2017. Transformator design 2015.

Några utgångspunkter

- Minska konflikterna
 - Lämna parrelationen och fokusera på föräldrarelation
 - Vara känslomässigt tillgängliga gentemot barnet
 - Acceptera den andras föräldraskap
 - Skapa struktur och planering kring barnet som anpassas efter barnets utveckling och önskemål
- (Kelly och Hetherington 2002, McIntosh 2005, 2006, 2007, 2008)

Samverkansteam

4 mål som alla kommuner ska arbeta under

- Organisera en tvärprofessionell samverkan i s.k. Samverkansteam.
- Pröva ett systematiserat frågeformulär (DOORS) som underlag för stöd och insatser till barn och föräldrar
- Erbjud stöd och insatser till barn och föräldrar i målgruppen
- Förstärka barnets delaktighet

Förstärka barns delaktighet

- Vad innebär barns delaktighet? Diskutera med en som sitter bredvid dig

Förstärka barns delaktighet

- Vad innebär barns delaktighet? Diskutera med en som sitter bredvid dig

Information –
om syftet och
rättigheterna

Att åsikter
och vilja
beaktas

Vara med och
bestämna vad
som ska stå i
utredningen

Att bli hörd

Få reda på
förslag till
beslut

Barns delaktighet

- Artikel 12 i barnkonventionen är artikeln som främst används då man talar om barns delaktighet
- Det är dock inget begrepp som står i artikeln utan det är barns åsikter och beaktandet av dem som avses i artikel 12
- Således fokuseras delaktighet för de barn som uttrycker sin åsikt

Barnkonventionen

– artikel 12

Konventionsstaterna skall tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Föräldrabelen

– kap 6 § 2a tredje stycket

Hänsyn skall tas till barnets vilja med beaktande av barnets ålder och mognad

Delaktighetstrappa

- Lagar, forskning och verktyg som delaktighetstrappor fokuserar på barns vilja och åsikter

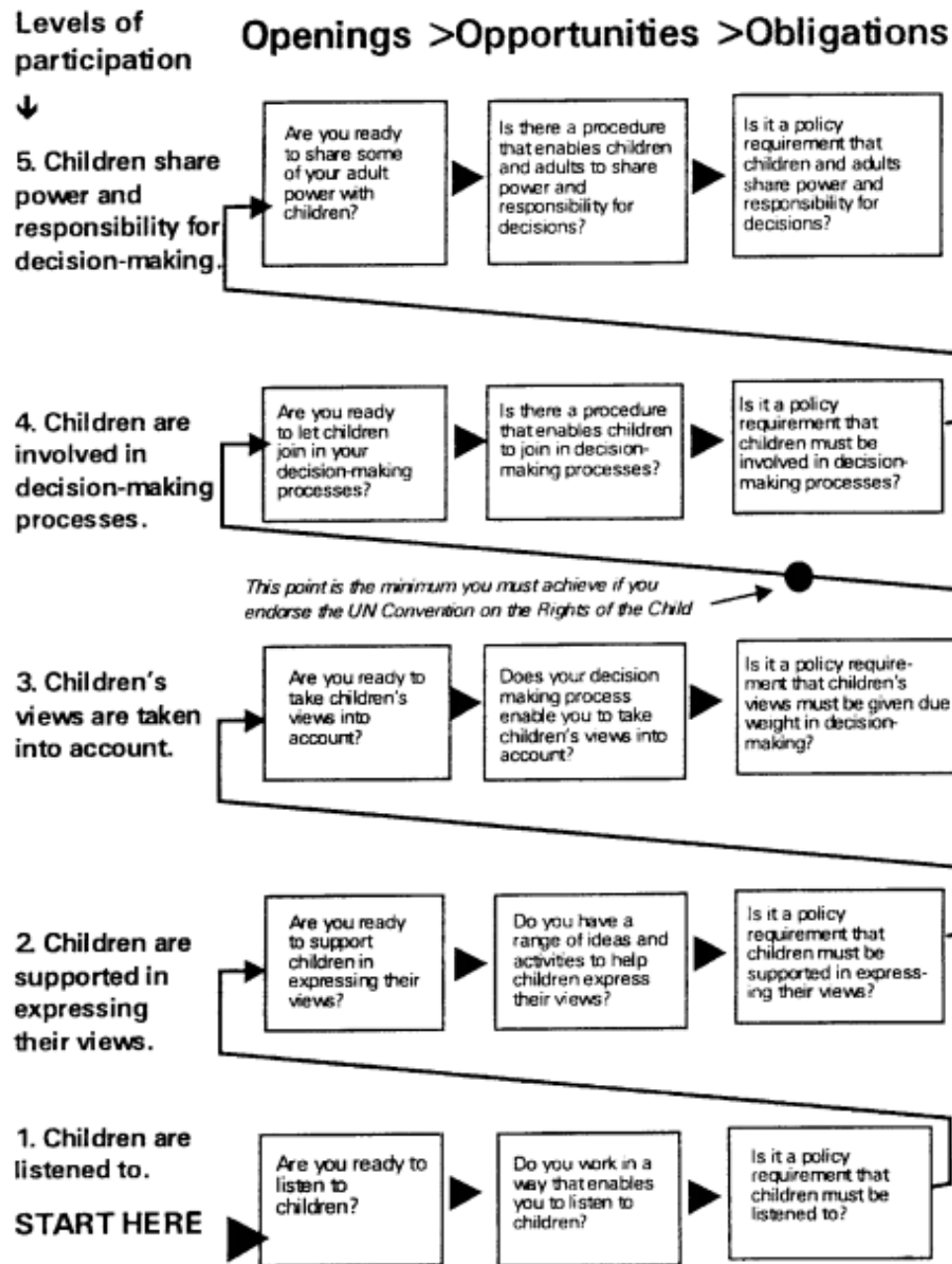

Figure 2: Pathways to participation.

DELAKTIGHETSNIKVÅER	VILL DU? BEREDSKAP	KAN DU? MÖJLIGHETER	SKA DU? POLICYNIKVÅ
7: Barn får ta initiativ, delat beslutsfattande			
6: Barn delar makt över beslutsfattande			
5: Barns involveras i beslutsfattande processer			
4: Barns åsikter beaktas			
3: Barn får stöd att uttrycka sina åsikter			
2: Barn blir tillfrågade och lyssnade till			
1: Barn blir informerade			
0: Skenbart, dekoration, manipulation, symbol			

Varje steg i modellen innebär en högre grad av delaktighet. Steg 0 innebär ingen reell delaktighet. Modellen ger utrymme för att granska både den egna beredskapen att låta barn vara delaktiga och de organisatoriska förutsättningarna för att realisera barns deltagande. På vilken nivå finns svårigheterna när barn inte är delaktiga? Finns de hos enskilda medarbetare, hos ledningen eller i organisationen? Finns de policybeslut som stärker barns rätt till delaktighet?

ur Kunskapsstöd - samverkansteam

Delaktighetstrappa

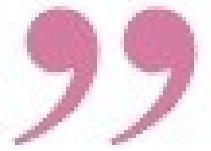
- Inte lika lätt för alla att uttala sin vilja eller åsikt

”Jag har sagt att jag vill bo hos mamma. Det känns tryggare där.”

”Helst skulle jag nog vilja bo hos bara en, och det är min mamma, jag trivs bäst där. Men jag VILL också bo hos pappa. Plus att han kommer bli jätteledsen.”

”Nu bor jag hos pappa, för han kommer inte att klara sig själv.”

”Brorsan valde pappas sida, så då väljer jag mammas.”

ur BRIS *Lyssna på mig*

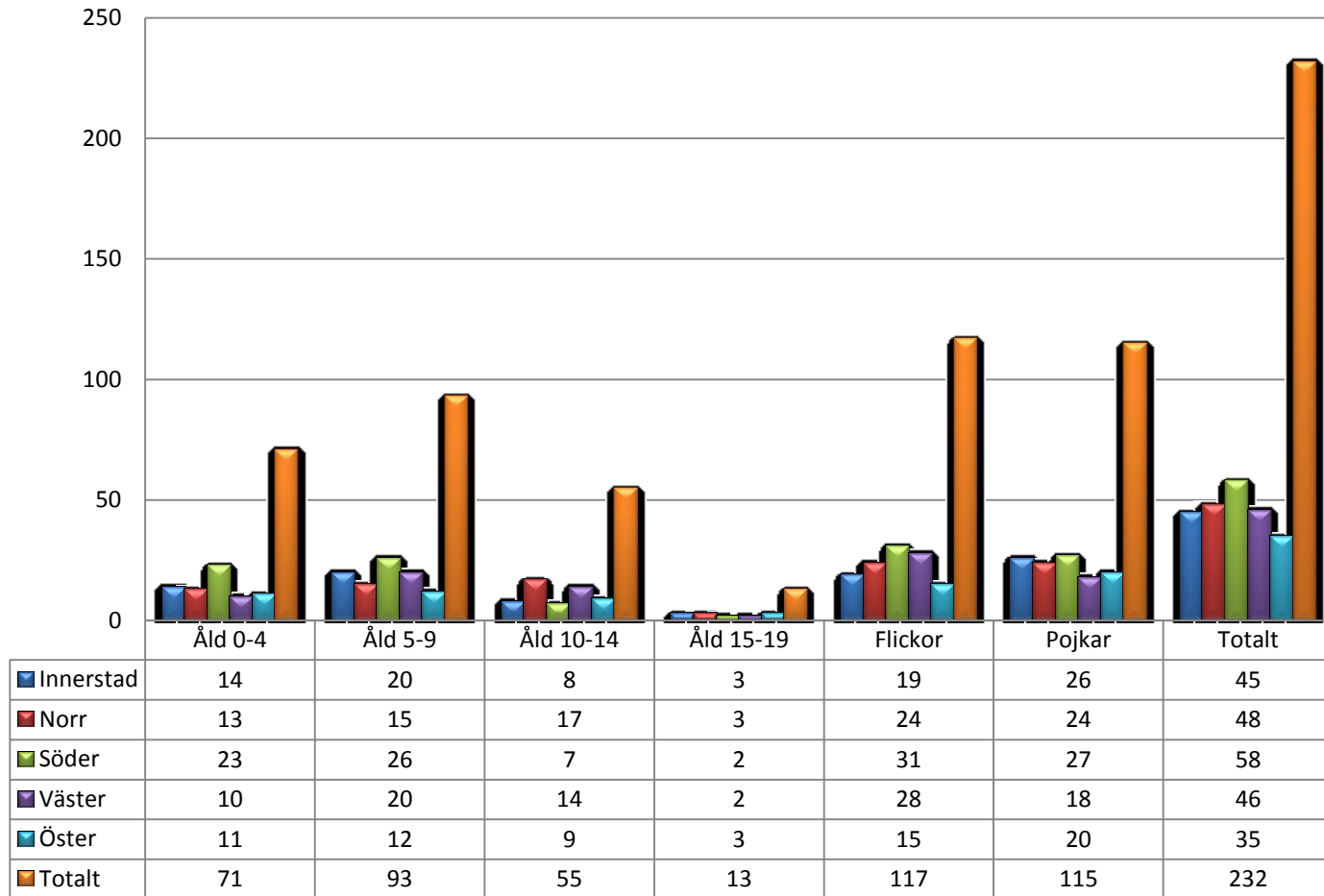
Utmaningar som vi i Malmö arbetar med

- Hur ska vi förhålla oss till ålder, mognad, skydd och rättigheter när det gäller barns delaktighet och rätt att uttrycka sina åsikter?
- Barn som bedöms vara ur stånd att bilda sin egen åsikt, eller de som inte anses vara tillräckligt gamla eller mogna för att få sina åsikter beaktade – vad innebär det för dessa barn att ha rätt att vara delaktiga?

Barns delaktighet

https://www.youtube.com/watch?v=_rA5i4rvFZE

Avslutade VBU

Åldergruppering avslutade VBU

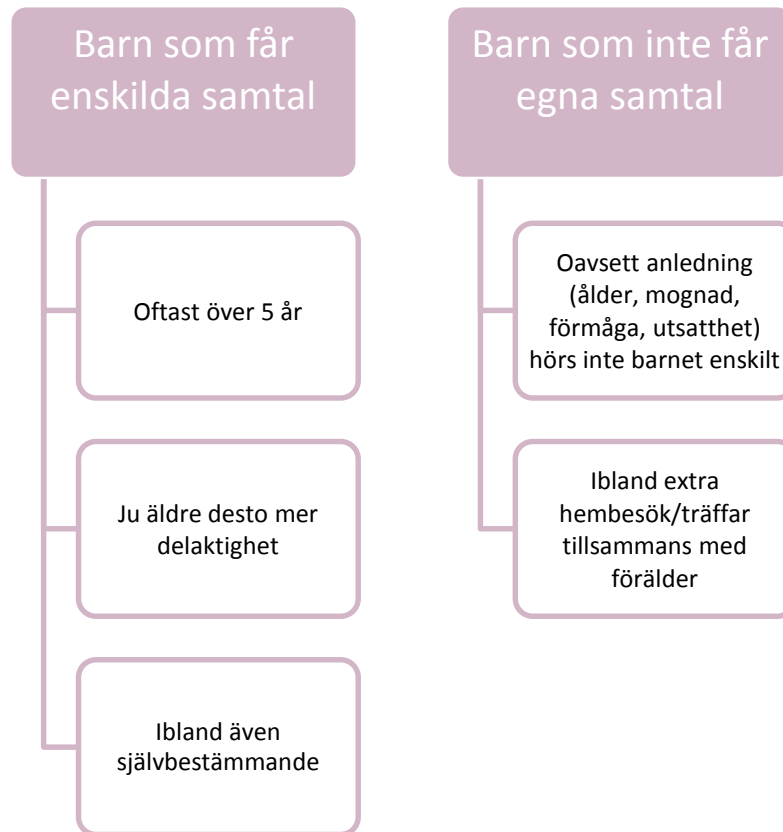
0 - 4 år 32 %

5 - 9 år 38 %

10-14 år 24 %

15-19 år 6 %

Barns delaktighet – två spår

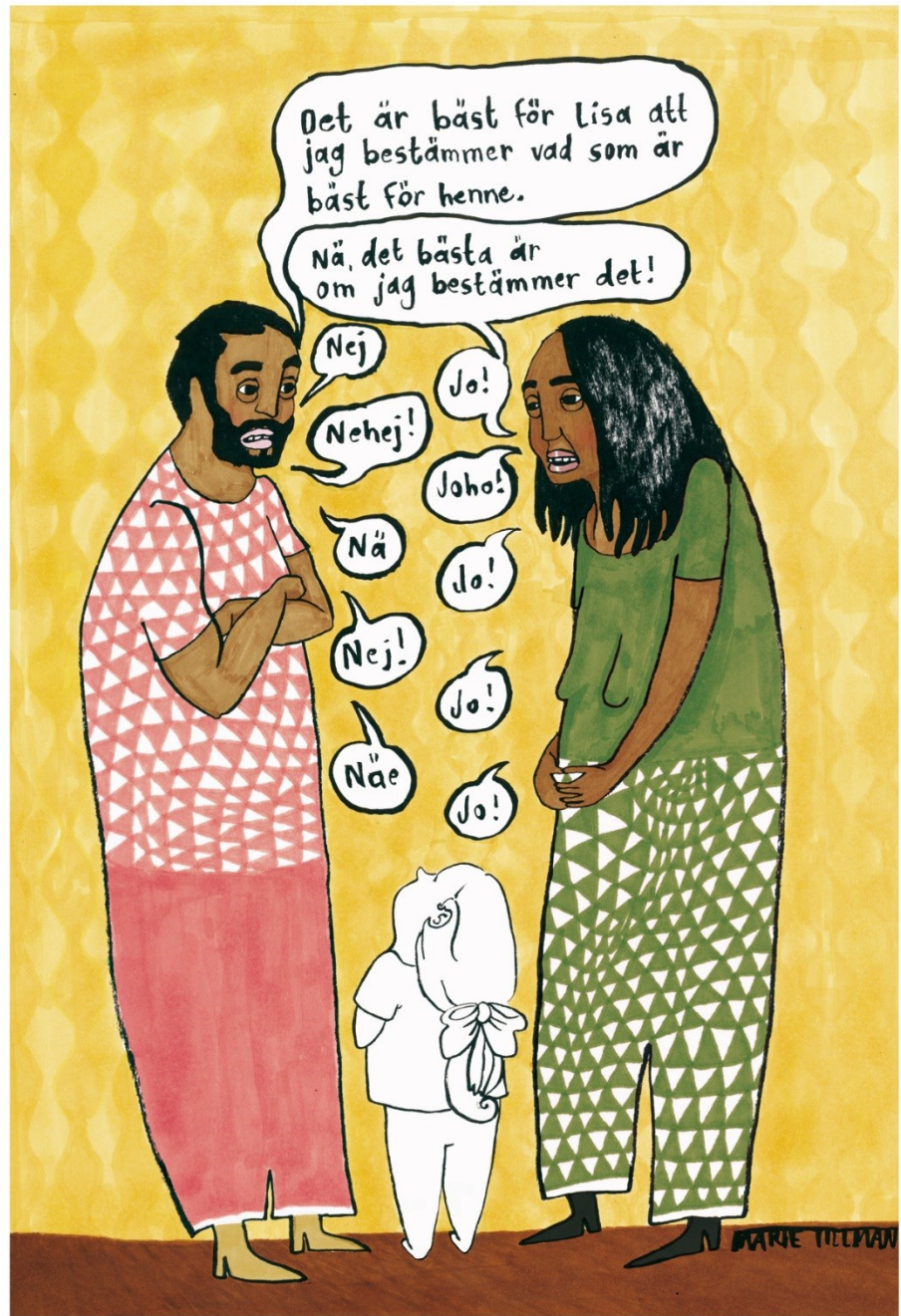

Barn som får enskilda samtal

- Dessa barn inkluderas av vad som normalt innefattar barns delaktighet, dvs information, enskilt samtal samt att få sin röst hörd, beaktad och bedömd.
- Detta behöver fortsatt utvecklas så att barnet även delaktiggörs i bedömningar och förslag till beslut samt uppföljningar.

Barn som inte har enskilda samtal

- Vad innebär delaktighet för yngre barn än ca 5 år och andra barn som av olika anledningar inte har samtal? Diskutera med en person som sitter bredvid dig

Checklista

- Barnet har fått åldersanpassad information om att utredning pågår, syftet samt utredarens roll.
- Barnet har träffats med sina föräldrar
- Information har inhämtats för att tydliggöra barnet och dess situation.
- Barnets relation till föräldrarna har tydliggjorts i samtal om barnet, även med referenter.
- Har barnets behov resonerats kring i analys och bedömning?
- Har hänsyn tagits till barnets individuella behov?
- Har barnets behov satts i relation till information som framkommit i utredningen?
- Har barnets bästa satts i första rummet?

Förtydligande av artikel 12

- ”Följaktligen kräver ett fullständigt genomförande av artikel 12 att man erkänner och respekterar ickeverbale kommunikation som lek, kroppsspråk, ansiktsuttryck och teckningar och målningar som mycket små barn kan använda för att visa att de förstått samt för att uttrycka sina val och preferenser” (kommentar 21)

Tankar och reflektioner

Möjliga vägar framåt

- Socialvetenskapliga perspektivet – inte juridik
- Barndomens värde i sig
- Samverkansteam – ge stöd tidigt, bara de som ”behöver” går till tingsrättsförhandlingar
 - Förebyggande, holistiskt perspektiv, lågtröskelinstant
 - Vägledning
 - Samverkan – samordnat, lättillgängligt
 - Kunna jobba med en förälder när den andra inte vill
 - Malmöns ansats

Stiftelsen
Allmänna Barnhuset